

“Kreativnošću i znanjem do konkurentnosti”

Gdje je Hrvatska?

doc.dr.sc. Nataša Drvenkar,

Katedra za nacionalnu i međunarodnu ekonomiju,

Ekonomski fakultet u Osijeku,

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku,

20 GODINA HUP PODRUŽNICE OSIJEK, 01.12.2016.

*“**Države** se natječu da bi se razvijale, a što je rezultat globalizacije – konkuriraju za tržišta, tehnologije, vještine i investicije.*

*Konkuriraju da bi rasle i podigle svoj životni standard i u takvom natjecateljskom okruženju **države su te koje pružaju naročite prednosti svojim poduzećima.**”*

Vietor, 2010.

*Kako se zemlje natječu – Strategija, struktura i državno upravljanje u globalnoj ekonomiji,
Harvard School Press*

Ograničene mogućnosti monetarne politike; Procedura prekomjernog proračunskog deficita; Europski semester; **“kozmetički popravci”** unutar instrumentarija hrvatske (stihijske) ekonomske politike;

Uspostava makroekonomske stabilnosti u hrvatskim (ne)prilikama

Rast izvoza – podizanje ukupne razine nacionalne konkurentnosti → pomno strukturirani instrumentarij industrijske politike koji potiče “šampione”

“Transformacija industrije”, “Industrijska renesansa”, “Reindustrijalizacija”

Pozicija Republike Hrvatske na rangovima konkurentnosti

1.

Tablica 1. Jednostavnost poreznog sustava prema odabranim pokazateljima Svjetske banke i Svjetskog ekonomskog foruma, zadnje dostupne godine

CEE zemlje članice EU	Doing Business, 2016., Svjetska banka (189 zemalja)			Global Competitiveness Index, 2016., Svjetski ekonomski forum (140 zemalja)		
	Plaćanje poreza (ukupno, rang)	Plaćanja (broj po godini)	Ukupna stopa poreza % profita	Ukupna stopa poreza % dobiti	Utjecaj poreza na poticanje rada/rang	Utjecaj poreza na poticanje ulaganja/ rang
Bugarska	88	14	27,0	27,0/29	3,6/89	3,5/56
Češka	122	8	50,4	48,5/105	3,3/108	3,8/58
Hrvatska	176	63 6,3	51,9	18,8/11	2,4/136	2,4/137
Estonija	30	8	49,4	49,3/110	4,0/47	4,7/15
Latvija	27	7	35,9	35,0/60	3,3/107	3,8/48
Litva	49	11	42,6	42,6/91	3,0/123	3,5/83
Mađarska	95	11	48,4	48,0/103	3,1/117	3,0/120
Poljska	58	7	40,3	38,7/72	3,1/115	3,3/96
Rumunjska	55	14	42	43,2/93	3,2/118	2,9/126
Slovačka	73	10	51,2	48,6/106	2,7/132	3,2/107
Slovenija	35	10	31,0	32,0/45	2,3/139	2,7/130

Tablica 2. Usporedba rangova Hrvatske i CEE zemalja članica EU i odstupanja među rangom fiskalnih sloboda, zadnje dostupne godine

CEE zemlje članice EU	Indeks fiskalne slobode, HF/ svjetski rang, 2016. (178 zemalja)	Najviša granična stopa poreza, EFW 2013.	Indeks poreznog napora 1994.-2009.
		Svjetski rang ukupno (157 zemalja)	
Bugarska	91,1/60	42	0,98
Češka	82,5/21	42	0,98
Hrvatska	70,8/103	84	1,18
Estonija	81,9/9	22	0,89
Latvija	84,8/36	35	0,80
Litva	92,9/13	19	0,88
Mađarska	78,7/58	55	1,12
Poljska	75,5/39	47	1,02
Rumunjska	87,5/61	17	0,84
Slovačka	80,1/56	47	0,89
Slovenija	58,6/90	111	1,13

- Komparativna regionalna studija o ključnim odrednicama generiranja prihoda u 61 zemlji (Khwaja i Iyer, 2014.) pokazuje da je zakonski potencijal propisanih prihoda često veći nego što bi se moglo zaključiti uzimajući u obzir ekonomske fundamente države →
s razlikom između **zakonskog i gospodarskog potencijala** od **3,82%** BDP-a Hrvatska je slična jedino Poljskoj.

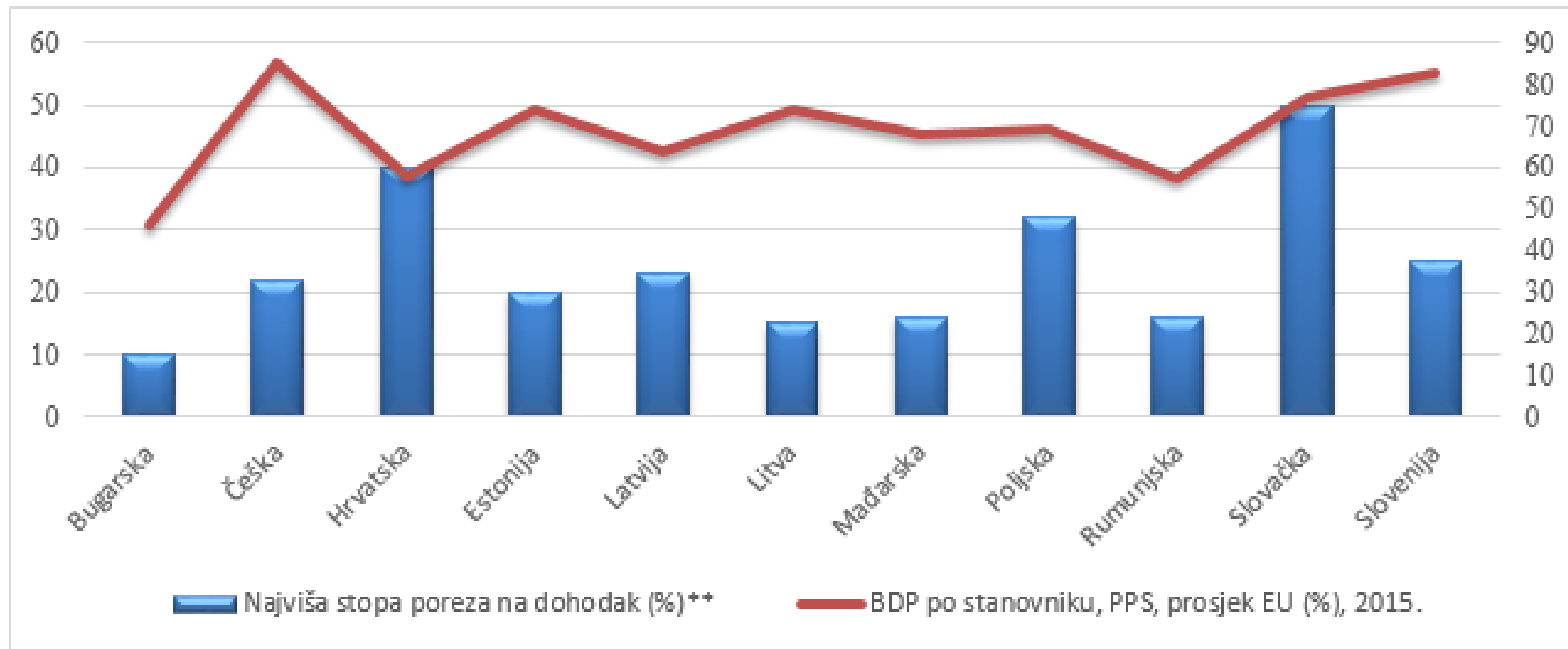
Kada bi se u ukupni porezni teret Hrvatske uključio iznos nenaplaćenih poreza, porezni teret bio bi znatno veći

1,15 mlrd. kuna
(PU, 2016.)

... sa 7,7 posto BDP-a izdavanja za tekuću potrošnju Hrvatska je svrstana među države s **najvišom stopom za tekuću potrošnju...** (Svjetska banka, 2014.)

3.

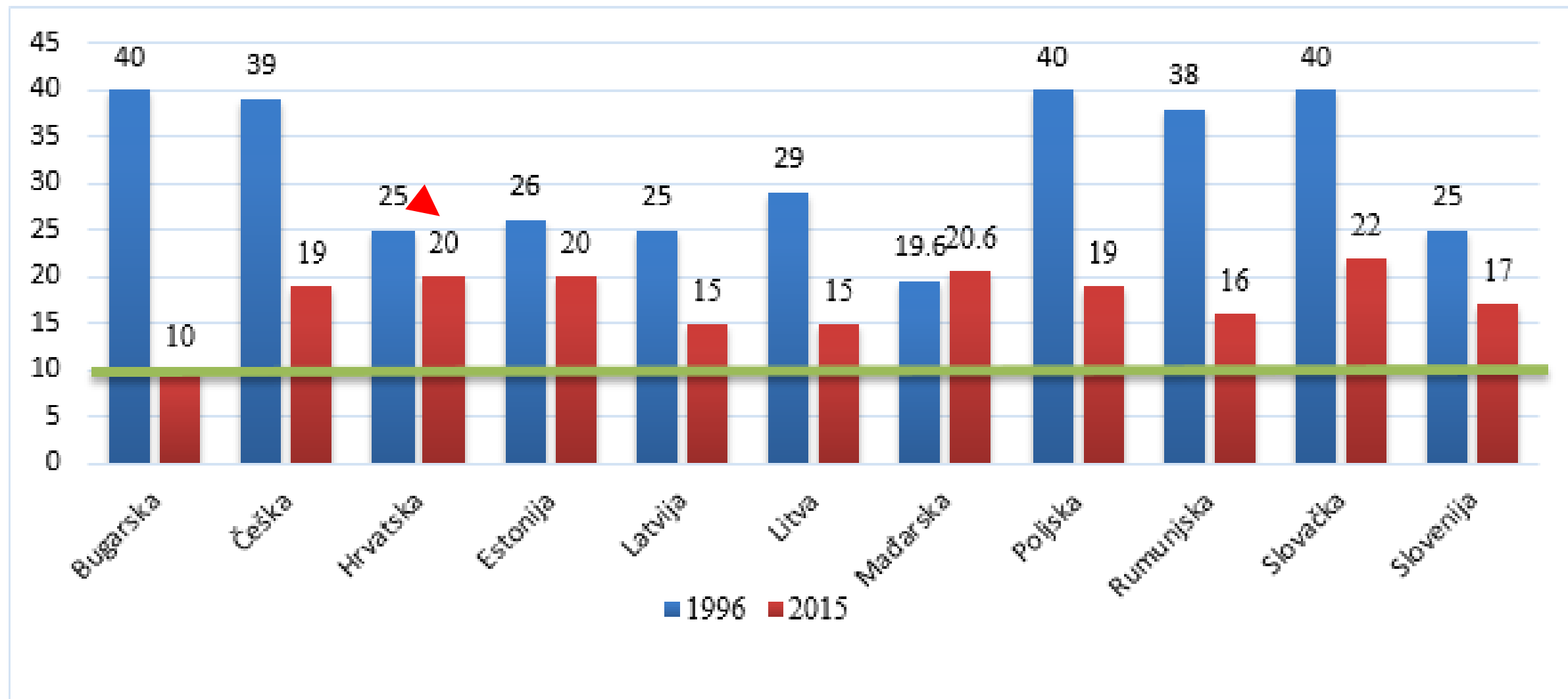
Najviša stopa poreza na dohodak CEE zemalja članica EU u odnosu na realni BDP po stanovniku, % prosjeka EU, 2015.

Izvor: autori prema: Taxation trends in the EU, Eurostat, 2015, i GDP per capita in PPS, Eurostat, 2016.b

4.

Maksimalne porezne stope poreza na dobit (%), 1996. i 2015. godina, CEE (EU)

Izvor: autori prema: Taxation trends in the EU, Eurostat, 2015;

5.

2016 Index of Economic
Freedom:
59/178

→ **Ipak...** fiskalna sloboda 70.;
→ investicijska Sloboda 75.

Svjetski indeks
konkuretnosti, 2015.:
77./140.

Economic Freedom
of the World, 2015.:
84./157.

Indeks ljudskog
kapitala:
36./124.

Indeks ljudskog
razvoja, 2014.:
47./187.

Doing Business, 2016.:
40./189.

→ **ipak...** 83./189. za
pokretanje poslovnog
pothvata.

**KOLIKO LJUDI RADI
KOD VAS U FIRMI?**

**PA REKAO BIH...
OTPRILIKE...
POLOVICA!**

Karakteristike hrvatskog tržišta rada

Nezaposlene osobe

228.336

(12,8%;13,1%)

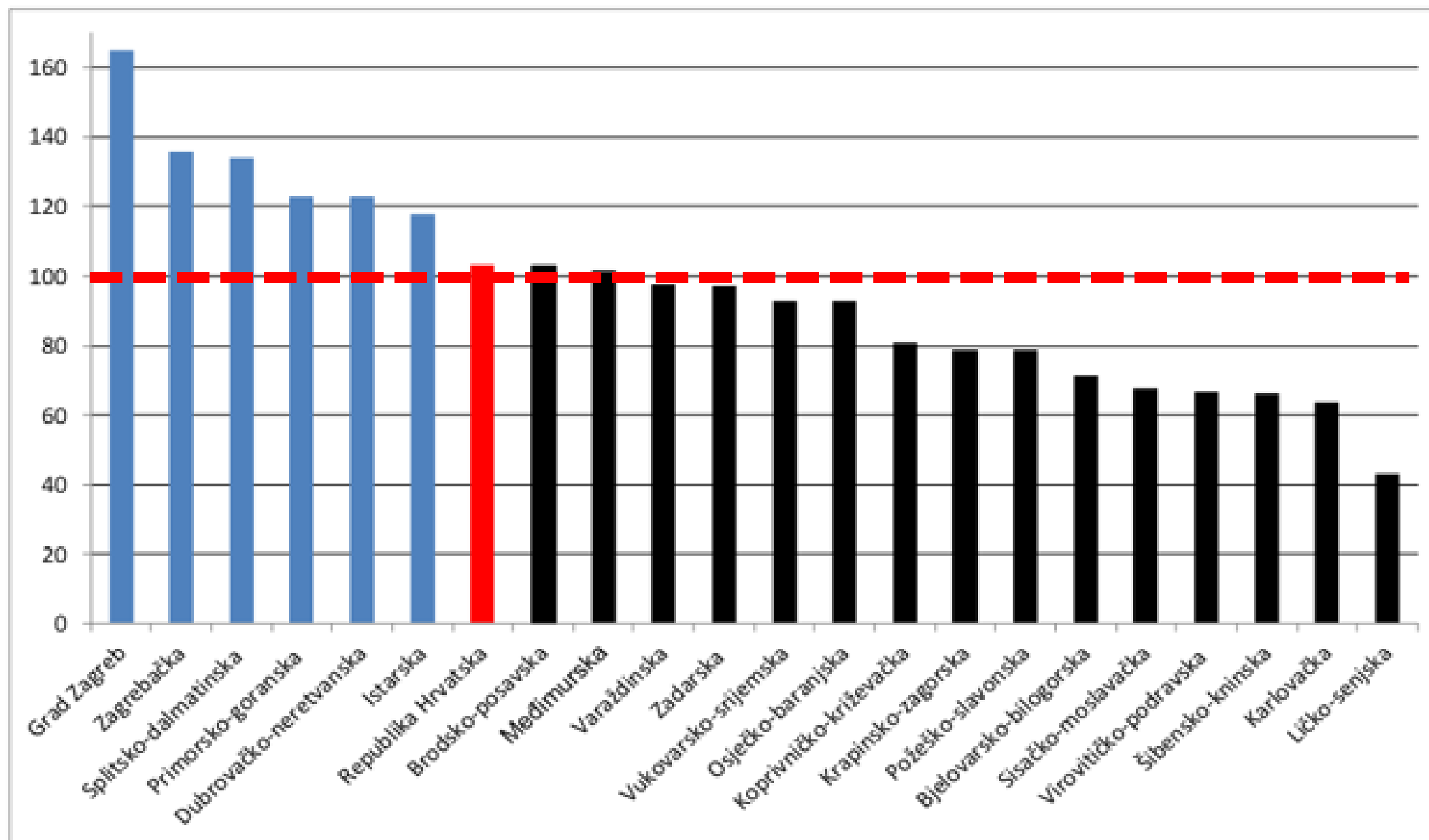
(I.-X.2016.; 285.906, 2015.)

Traženi radnici

202.520

Promjena broja stanovnika 1961. – 2011. (1961. = 100,0)

Izvor: Akrap, 2015., Ekonomski fakultet Zagreb

6. Regionalne neravnoteže

- **Negativne migracije:** 40% svih negativnih migracija prema inozemstvu sačinjavali su stanovnici 5 županija Regije (autor prema: DZS, 2016.);
 - **BDP po stanovniku** 5 županija Regije 2,8 puta je niži od BDP-a po stanovniku Grada Zagreba (autor prema: DZS, 2016.);
 - **Investicije** u dugotrajnu imovinu 5 županija Regije čine svega 10,6% ostvarenih investicija u RH (autor prema DZS, 2015.)
 - **Visoko-tehnološke industrije:** 2 vs. 0,9 %
 - Nisko-tehnološke industrije: 18,4 vs. 27,1%
 - Interni R&D (000 kn): 734,7 vs. 33,1 kn (Bačić i Aralica, 2016.)
- Ipak... Izvoz po stanovniku:** 4.463 eura Grad Zagreb vs. 6.304 eura Regija
- + struktura potražnje na tržištu EU!**

DON'T PANIC, ORGANIZE!

Technology Push

Market Pull

‘Smart specialisation’

Financijska i ekonomska kriza upozorile su kako
snažna ekonomija ovisi o snažnoj industriji!

Industrija stvara preko 80% izvoza EU i 80% svih
privatnih ulaganja u R&D
(stvara 1 mlrd. EUR vt suficita dnevno)!

Svako radno mjesto u visoko-tehnološkoj
industriji kreira novih **0,5 – 2** radnih mjesta u
ostalim sektorima gospodarstva!

Inovativnost i nove tehnologije; Industrija 4.0 (4. industrijska revolucija)

Industrijska performansa;
industrijska strategija;

Nova znanja i
vještine; tržište
rada; dualni
sustav
obrazovanja;

Pristupačnost
tržištima,
infrastruktura, usluge;

Internacionalizacija;

Konkurentnost kroz
administrativnu
učinkovitost;

‘servitization of industry’.

Mjerljivost
rezultata i
odgovornost za
(ne)činjenje?

2020.

*„Nema **n**ičeg beskorisnijeg nego **u**činkovito **č**initi
ono što uopće **n**e bi **t**rebalo **č**initi.“*

Peter Drucker

